

Třikrát a dost, Óda na radost

„Vždycky jsem z toho dělala spíš povídky,“ řekne vám o zápisech z psychoterapie jednotlivých pacientů, tzv. dekurzech, psycholožka Darja Kocábová, autorka nedávno vydané knížky „Třikrát a dost“. A také, že od mládí si psala deník. Pak je pro vás, kdo znáte například její neformální vystupování ze supervizí, srozumitelnější, kde se vzala

jistota jejího literárního stylu. Nekomplikovaného, svěžího a vydatného. Není to její první kniha. Má za sebou již psychoterapeutické eseje „Zpráva odjinud“, přispívá do časopisu „Konfrontace“, ale teď se vydala na tenký led vzpomínkového žánru, a to v době, kdy „píše každý, kdo má ruce,“ jak s humorem konstatovala při prezentaci 19. ledna. Být za každou cenu osobní, zpovídat se z tajných vášní, dodat vlastnímu životu tragického patosu či naopak nenucené žoviálnosti, rozmáchnout kdekjaký problém, to se dneska v knihkupectvích nosí. Vedle toho je „Třikrát a dost“ malý poklad. Žádná velká slova, jen suše konstatovaný příběh, z několika trpělivě popsaných prožitků sestavená expozice, pár životopisných detailů a povídka si vás najde. Brzy vás prohřeje nečekané dojetí.

Je to tím, že Darja Kocábová tak otevřeně dokáže psát o blízkosti smrti, s níž se setkala, když „byla přinucena dlouhodobě, nehnutě ležet na nemocničním lůžku“ a získala tak nechtěnou příležitost k zastavení nad vlastním životem a sepsala si původně sama pro sebe příběhy „proplétání se vlastní minulostí“ jako formu autopsychoterapie? Nebo naopak tím, že v líčení těžkých chvil chybí maska povinné pokory a je cítit o sebe bojující zdravé já? Budete se ptát nad každou povídkou, v čem byla její nenápadná pointa, z jaké to materie utkala autorka vlákna soucitu neviditelně spojující všechny postavy z knížky. Včetně dvou vlčáků i kun. Ale v neposlední řadě jejich pacientů. Jak velmi měla Darja celou svou profesní dráhu psychoterapeutky ráda lidi na okraji společnosti, za zdmi psychiatrické léčebny, bylo poznat při promítání filmu „Návraty“, na jehož natáčení se podílela. Oči jí zářily při sledování pacientů ze skupiny a jejich zápasů o přežití vlastní duše. A takové jsou i příběhy „Třikrát a dost“. Co jim dává energii? Setkání při prezentaci knížky mi můj dojem potvrdilo. Je důvod v Darje Kocábové vzdát hold všudypřítomné a nezdolné snaze po nalezení smyslu. Jejím prostřednictvím pak i zápasu celé jedné generace pomáhajících. Při čtení Třikrát a dost objevíte netušenou „pomoc existenciální, pomoc shůry“ na místech, kde byste je nečekali.

Z poslední kapitoly Óda na radost – jejíž rým byl jedním z důvodů, který kromě úsporné trojité symetrie jednotlivých kapitol ovlivnil název knížky – jsme již citovali (ČB 17/2004), zbývá tedy jen dodat, že knížka je věnována „Drahému Fredovi za jeho celoživotní podporu“.